

หลักการและเหตุผล

ประกอบ (ร่าง) มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๒๑

ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ....

เพื่อให้การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกที่เป็นสมาชิกของสมาคมของสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.๒๕๔๓ มีมาตรฐานสอดคล้องกับการกำหนดประเภทของงานในวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมแต่ละสาขาตามกฎหมายกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ที่ออกตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.๒๕๔๓ และกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของผู้ตรวจสอบอาคาร หลักเกณฑ์การขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ และหลักเกณฑ์การตรวจสอบอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ และพ.ศ.๒๕๔๓ ประกอบกับพันธกรณีที่เป็นธรรมเนียมอันเป็นมาตรฐานที่ถือปฏิบัติกันมาเป็นปกติประเพณีระหว่างผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมซึ่งเป็นผู้ให้บริการวิชาชีพและผู้ว่าจ้าง ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๘๗๒/๒๕๔๔ รวมทั้งสภาพความเป็นจริงในการประกอบวิชาชีพในปัจจุบันที่มีความละเอียดซับซ้อนมากขึ้น อีกทั้งการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นการประกอบวิชาชีพที่มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในงานที่ตนเป็นผู้ออกแบบและจะต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งปรากฏแพร่หลายเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และเป็นมาตรฐานที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๐๘ ถือปฏิบัติกันมาเป็นปกติประเพณี

(ร่าง)

มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม

พ.ศ. ๒๕๒๑

ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ.....

ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นระเบียบของสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อถือปฏิบัติทางวินัยตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม

การกระทำใดๆ โดยสถาปนิกในราชอาณาจักรไทยที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติข้อใดข้อหนึ่งของมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ได้กำหนดไว้หรือแตกต่างจากที่กำหนดไว้เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมดังกล่าวนี้ให้ถือว่าสถาปนิกผู้นั้นได้กระทำผิดทางวิชาชีพสถาปัตยกรรม และโดยนัยเช่นว่านั้นให้ถือว่าสถาปนิกผู้นั้นจะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยโดยสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือถูกดำเนินการตามกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญาต่อไป

หมวดที่ ๑ บทนำ

๑.๑ วิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นวิชาชีพที่ต้องการบุคคลผู้ก่อปรด้วยคุณธรรม ความรู้และสติปัญญาความสามารถสร้างสรรค์และทักษะการให้บริการทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิก อาจรวมถึงการบริการใดๆที่เหมาะสมต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมนุษย์ ทั้งนี้ สถาปนิกจะต้องผดุงไว้ซึ่งคุณธรรมในวิชาชีพของตน และการให้บริการของตนนั้นจะต้องมุ่งไปสู่จุดหมายในการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่มีระเบียบและความงาม เจตนาและความสามารถของสถาปนิก ต้องก่อให้เกิดการยกย่องและความเชื่อมั่นเสมอไป

สถาปนิกควรแสวงหาโอกาสที่จะให้บริการด้านสร้างสรรค์ตามมาตรฐานในการปฏิบัติวิชาชีพ ในกิจการสาธารณะและต่อความเจริญก้าวหน้าในด้านความปลอดภัย สุขอนามัย ความงาม และความเป็นอยู่ที่ดีแก่ชุมชนที่ตนพำนัก ในฐานะที่เป็นสถาปนิกจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ตนมีความผูกพันในทางศีลธรรมต่อสังคมยิ่งกว่าที่กำหนดโดยกฎหมายหรือการปฏิบัติธุรกิจ ตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ซึ่งมีภาระความรับผิดชอบอันสำคัญต่อสาธารณะ ดังนั้นในการปฏิบัติสนองความต้องการของผู้ว่าจ้าง สถาปนิกต้องคำนึงถึงวิชาการ ผลประโยชน์สาธารณะ และความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมเป็นสำคัญ

๑.๒ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเจตนารมณ์ของสถาปนิก ต้องอยู่เหนือความ
ระแวงใดๆ สถาปนิกจะต้องปฏิบัติวิชาชีพตามหลักวิชาการและเป็นไปตามบทบัญญัติของ
กฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญา สถาปนิกจะต้องให้บริการวิชาชีพแก่ผู้ว่าจ้าง และกระทำ
การเป็นตัวแทนและผู้แนะนำของผู้ว่าจ้าง คำแนะนำของสถาปนิกที่ให้แก่ผู้ว่าจ้าง ต้องมีเหตุผล
และไม่มีควมลำเอียงใดๆเจือปน โดยจะต้องไม่มีผลประโยชน์อื่นใดแอบแฝง ทั้งนี้ ในฐานะที่
ตนรับผิดชอบต่อการให้คำวินิจฉัยอันเที่ยงธรรมในการตีความเอกสารสัญญาต่างๆ

สถาปนิกจะต้องได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการประกอบวิชาชีพ
สถาปัตยกรรม ตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพที่สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
ได้บัญญัติไว้เท่านั้น ผลประโยชน์อื่นที่แอบแฝงอาจถือได้ว่าเป็นการหลอกลวงหรือฉ้อฉลซึ่ง
สถาปนิกไม่พึงกระทำเป็นอย่างยิ่ง

๑.๓ สถาปนิกทุกคนควรยินดีอุทิศเวลาและความสามารถ เพื่อสนับสนุนความ
ยุติธรรม ความเป็นผู้มีมรรยาทอันงาม และความจริงใจในวิชาชีพของตน สถาปนิกจะต้อง
บริหารงานและประสานความสามารถทางวิชาการของผู้ร่วมงาน ผู้อยู่ในบังคับบัญชาและ
ผู้เกี่ยวข้อง การกระทำของสถาปนิกต้องรอบคอบ สุขุมและตรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถ

๑.๔ ผู้รับเหมาก่อสร้างและบรรดาผู้ประกอบกิจการช่างและช่างฝีมือ มี
พันธกรณีต้องปฏิบัติตามคำสั่งงานของสถาปนิกที่ระบุไว้ในแบบหรือเอกสารประกอบ การ
สั่งงานดังกล่าวต้องระบุขอบเขตและขั้นตอนของงานให้ชัดเจนและยุติธรรม

๑.๕ สถาปนิกต้องคำนึงถึงและต้องประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติ
สถาปนิกและรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา โดยเฉพาะมาตราดังต่อไปนี้

มาตรา ๒๒๗ ผู้ใดเป็นผู้มีวิชาชีพในการออกแบบ ควบคุม หรือทำการก่อสร้าง
ซ่อมแซมหรือรื้อถอนอาคารและสิ่งปลูกสร้างใดๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึง
กระทำการนั้นๆโดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่
เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓๘ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๒๖ ถึงมาตรา ๒๓๗ เป็น
เหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่ห้าปี
ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส
ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

๑.๖ ด้วยเหตุผลตามข้อ ๑.๕ สถาปนิกที่จะปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย จึงต้องมีคุณสมบัติและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.๒๕๔๓ และจะต้องมีภูมิลำเนาที่จดทะเบียนไว้ในประเทศไทย

๑.๗ สืบเนื่องมาจากบทบัญญัติของกฎหมายวิชาชีพกำหนดให้การออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นทรัพย์สินทางปัญญา สถาปนิกผู้ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเท่านั้นที่จะลงนามรับผิดชอบงานที่ตนและคณะเป็นผู้ออกแบบได้

๑.๘ ในกรณีการประกอบวิชาชีพที่เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ.๒๕๔๓ นิติบุคคลและสถาปนิกผู้ประกอบวิชาชีพที่ลงนามงานออกแบบในนามนิติบุคคลนั้น จะมีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ความรับผิดชอบและพันธกรณีร่วมกัน

๑.๙ ห้ามมิให้สถาปนิกลงนามในแบบที่ตนมิได้เป็นผู้ออกแบบ หรือลงนามในเอกสารใดๆ แทนสถาปนิกอื่น ซึ่งเป็นการกระทำที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายในข้อหาจัดทำเอกสารเท็จ หลอกหลวง หรือฉ้อโกง ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายได้

๑.๑๐ ห้ามมิให้สถาปนิกทำการแก้ไขแบบที่ตนมิได้เป็นผู้ออกแบบ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสถาปนิกผู้ออกแบบเดิม

สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะที่มีความมุ่งมั่นที่จะธำรงไว้ซึ่งมาตรฐานปฏิบัติอันสูงส่ง และมาตรฐานความประพฤติทางด้านผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม สมาคมฯ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์แห่งระเบียบวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้ขึ้น และกำหนดอัตราค่าบริการขั้นต่ำสุดขึ้น เพื่อเป็นฐานการคิดค่าตอบแทนในทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมอย่างเที่ยงธรรม

หมวดที่ ๒ พันธกรณี

๒.๑ พันธกรณีต่อสาธารณะ

๒.๑.๑ สถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทยต้องปฏิบัติวิชาชีพตามบทบัญญัติของกฎหมายจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

๒.๑.๒ สถาปนิกควรหาโอกาสช่วยสังคม โดยให้บริการทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมในโครงการสาธารณกุศลที่ไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนทางเศรษฐกิจ แก่องค์กร

หรือมูลนิธิสาธารณกุศลโดยไม่คิดค่าตอบแทน ทั้งนี้สถานิกจะต้องแจ้งการดำเนินการดังกล่าว เป็นเอกสารต่อสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ซึ่งสมาคม สถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์หรือเจ้าของโครงการ ต้องออกหนังสือรับรองหรือใบ ประกาศเกียรติคุณสถาปนิกผู้ประกอบคุณงามความดีในการบริการวิชาชีพดังกล่าว

๒.๑.๓ สถาปนิกต้องไม่โฆษณางานตนด้วยตนเอง หรือยอมให้ใช้ชื่อของตนไปโฆษณา หรือสนับสนุนให้มีการตีพิมพ์โฆษณาผลงานของตน เว้นแต่เป็นการเผยแพร่ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

๒.๑.๔ สถาปนิกต้องไม่โฆษณา หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ชื่อของตนไปโฆษณา หรือประกาศรับรองสินค้า หรือกิจกรรมอันมีผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เพื่อสาธารณะใดๆ อย่างเปิดเผย

๒.๑.๕ การให้ความเห็นทางวิชาการและการปฏิบัติวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมของสถาปนิกอื่น สถาปนิกผู้ให้ความเห็นต้องได้รับมอบหมายหรือได้รับมอบอำนาจหน้าที่ให้กระทำการดังกล่าวโดยชอบ

๒.๒ พันธกรณีต่อผู้ว่าจ้าง

๒.๒.๑ วิชาชีพของสถาปนิกเป็นวิชาชีพอิสระต้องได้รับการศึกษาอบรม และมีประสบการณ์ทั้งทางศาสตร์และศิลป์ ผลงานของสถาปนิกเป็นทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๒.๒ ความสัมพันธ์ของสถาปนิกที่มีต่อผู้ว่าจ้างตั้งอยู่บนหลักการของการเป็นผู้รับจ้างที่มีความรับผิดชอบต่อพันธกรณีต่างๆ ก่อนการรับงานใดๆ สถาปนิกต้องร่วมวินิจฉัยกับผู้ว่าจ้างในเรื่องขอบข่ายแห่งการออกแบบโครงการ ลักษณะและชนิดของการบริการ ที่ตนจะต้องปฏิบัติขอบเขตและขั้นตอนการทำงาน ตลอดจนค่าตอบแทนในการบริการวิชาชีพทั้งหมด ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพที่ได้บัญญัติไว้

ในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมสถาปนิกต้องคงไว้ซึ่งความเข้าใจต่อกันและกันกับผู้ว่าจ้างในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการและในส่วนของค่าใช้จ่าย การแก้ปัญหาเพื่อให้งานคืบหน้าตามสมควรโดยประมาณ ทั้งนี้จะต้องดำเนินการตามหลักวิชาการและมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม

ในกรณีที่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายไว้ล่วงหน้าในการออกแบบ สถาปนิกต้องวินิจฉัยลักษณะของแบบที่จะใช้ก่อสร้างเพื่อให้ค่าใช้จ่ายจริงเป็นไปใกล้เคียงกับที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม

สถาปนิกต้องแจ้งให้ผู้ว่าจ้างทราบถึงค่าใช้จ่ายอันสมควรที่ได้ประมาณขึ้น ด้วยความสามารถ แต่ไม่ควรรับรองค่าใช้จ่ายจริง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ไม่อาจกำหนดได้แน่นอน จากวิธีแก้ปัญหาของสถาปนิก ตามความต้องการของผู้ว่าจ้างแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ขอบเขต และขั้นตอนของงาน รวมทั้งภาวะความผันแปรทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในธุรกิจการก่อสร้าง

๒.๒.๓ สถาปนิกต้องคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ว่าจ้างและสิทธิทั้งปวง ของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งมีในเงื่อนไขการว่าจ้างหรือมีในสัญญาที่ให้สถาปนิกจัดการ สถาปนิกควรให้ความช่วยเหลือที่สมเหตุสมผลเพื่อความเข้าใจอันถูกต้องในเงื่อนไขการว่าจ้างหรือในสัญญา ดังกล่าว

๒.๒.๔ เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองใน ภายหน้า การติดต่อกันของสถาปนิกกับผู้ว่าจ้าง ไม่ว่าจะด้วยวาจา หรือเอกสาร หรือภาพเขียน หรือภาพวาด ต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานที่แน่นอนและชัดเจน และต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ และมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ

๒.๒.๕ สถาปนิกต้องไม่มีผลประโยชน์ในทางการเงินหรือในทางส่วนตัว ที่จะทำให้เกิดการประนีประนอมในพันธกรณีของตนที่มีต่อผู้ว่าจ้าง

๒.๒.๖ สถาปนิกต้องไม่รับค่าตอบแทนใด ๆ หรือค่านายหน้าเพื่อการ บริการวิชาชีพของตน จากบุคคลอื่น นอกเหนือไปจากผู้ว่าจ้าง

สถาปนิกต้องคิดค่าวิชาชีพในการออกแบบสถาปัตยกรรมตามคุณค่าของ งานที่ตนตกลงจะทำให้ตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม และสถาปนิกจะต้องไม่ เสนอหรือตกลงทำงานเพื่อรับค่าตอบแทนอื่นใด อันจะเป็นเหตุขัดขวางความเหมาะสมหรือ ความสามารถในทางวิชาชีพแห่งงานเหล่านั้น หรือเป็นเหตุขัดขวางต่อดุลพินิจความเอาใจใส่ และความอุทิศสาคะที่จำเป็นต้องปฏิบัติไปตามความรับผิดชอบที่มีต่อผู้ว่าจ้างของตนและต่อ สาธารณะ

๒.๒.๗ สถาปนิกจะรับจ้างทำงานในการให้คำปรึกษาทางการตลาด ให้คำปรึกษาทางการเงิน งานบริหารและควบคุมการก่อสร้างหรือจัดการดำเนินการธุรกรรมทางการเงิน เพื่อสนับสนุนโครงการสถาปัตยกรรม นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมได้ โดยต้องแยกตกลงค่าจ้าง ค่าดำเนินการ หรือ ร่วมงานออกจากค่าบริการออกแบบวิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ แยกข้อตกลงหรือสัญญา และต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างชัดเจน

๒.๒.๘ สถาปนิกที่ทำงานในฐานะลูกจ้างของนายจ้างที่เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลเอกชน หรือเป็นข้าราชการสังกัดหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หากถูกมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นสถาปนิกผู้ออกแบบหรือลงนามแทนผู้ออกแบบ จะต้องมีความรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญาตลอดไป แม้ว่าสถาปนิกผู้นั้นจะหมดพันธะเป็นลูกจ้างหรือพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ โดยนายจ้างที่เป็นบุคคล นิติบุคคลเอกชน หรือหน่วยงานต้นสังกัดไม่อาจรับผิดชอบแทนได้ หากสถาปนิกได้รับมอบหมายหรือถูกบังคับให้ดำเนินการดังกล่าว ต้องแจ้งพันธกรณีดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างทราบว่าเป็นการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกินจากขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และให้แจ้งต่อสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อให้การรับรอง

๒.๒.๙ สถาปนิกควรเสนอบริการของตนต่อบุคคลโดยการคิดค่าวิชาชีพ ค่าจ้างทำงาน ค่าธรรมเนียม เงินเดือน ค่าลิขสิทธิ์ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมฯ ในฐานะที่เป็นตัวแทน ที่ปรึกษา ทั้งนี้สถาปนิกต้องผดุงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรมแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ต้องไม่รับค่าตอบแทนหรือสินจ้างใดๆ จากผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับงานบริการของตน นอกจากค่าตอบแทนที่รับจากผู้ว่าจ้างตามพันธกรณีที่ตกลงตามอัตราส่วนค่าวิชาชีพที่กำหนดไว้ในมาตรฐานนี้

๒.๒.๑๐ สถาปนิกต้องไม่มีส่วนได้เสียในการคัดเลือกผู้รับเหมาหรือกำหนดคุณสมบัติของวัสดุ หรือ ถือหุ้นเป็นกรรมการหรือเป็นเจ้าของกิจการรับเหมาก่อสร้างและอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง นอกจากโครงการที่ตนเองเป็นผู้ประกอบการลงทุน

๒.๓ พันธกรณีต่อวิชาชีพ

๒.๓.๑ สถาปนิกควรส่งเสริมกิจกรรมสาธารณะและผลประโยชน์ของสถาบันวิชาชีพของตน และร่วมทำงานให้แก่สถาบันนั้น

๒.๓.๒ สถาปนิกต้องไม่กระทำการในลักษณะที่เป็นความเสียหายต่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของวิชาชีพ

๒.๓.๓ สถาปนิกต้องไม่ประทุษร้ายหรือพยายามประทุษร้าย ไม่ว่าจะโดยรู้หรือโดยเห็นผิด หรือโดยเจตนาร้ายต่อชื่อเสียง หรือผลงานและโอกาสอันดี หรือวิธีปฏิบัติในทางวิชาชีพของสถาปนิกอื่น

๒.๓.๔ สถาปนิกต้องไม่พยายามแก่งแย่งงานจากสถาปนิกอื่นภายหลังที่ผู้ว่าจ้างได้ตกลงว่าจ้างสถาปนิกผู้นั้นเป็นที่แน่นอนแล้ว สถาปนิกต้องไม่เสนอตัวเข้ารับงานที่ตนรู้ว่าสถาปนิกอื่นได้รับจ้างไว้แล้ว และจะต้องไม่เข้ารับงานจนกว่าจะได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้สถาปนิกผู้นั้นทราบความจริง และได้รับการบอกเล่าและแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ว่าจ้างว่าได้เลิกการจ้างสถาปนิกอื่นแล้ว โดยได้ปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพอย่างสมบูรณ์

สถาปนิกที่ผู้ว่าจ้างซึ่งได้ปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพอย่างสมบูรณ์จะยกเลิกการประกอบวิชาชีพ ต้องมีหนังสือยืนยัน อนุญาตให้สถาปนิกที่จะรับงานต่อ ดำเนินงานต่อ หรือแก้ไขแบบของตน เพื่อมิให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่องานของผู้ว่าจ้าง

๒.๓.๕ สถาปนิกจะต้องไม่วิจารณ์ผลงานของสถาปนิกอื่นโดยเด็ดขาด เว้นเสียแต่ว่าผลงานสถาปัตยกรรมนั้นไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและหรือมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมอันอาจจะทำให้เกิดความเสียหาย

๒.๓.๖ สถาปนิกต้องไม่เข้าประมูลค่าตอบแทนอัตราค่าวิชาชีพ ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ แข่งกับสถาปนิกอื่น เพื่อให้ชนะการประมูลหรือการแข่งขันนั้น สถาปนิกจะต้องไม่ใช้วิธีการบิดเบือนหรือใช้ข้อเท็จจริงที่ชักจูงผู้อื่นให้สำคัญผิดในเรื่องค่าใช้จ่าย ค่าแบบ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความได้เปรียบในการแข่งขัน

๒.๓.๗ สถาปนิกต้องไม่เสนอตนหรือเข้าร่วมโครงการในลักษณะการประกวดแบบ เว้นแต่การประกวดแบบที่สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือสภาสถาปนิกรับรองตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการประกวดแบบสถาปัตยกรรมและวิธีคัดเลือกสถาปนิก และต้องเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยไม่มีข้อยกเว้น แม้จะเป็นโครงการของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ เว้นไว้แต่จะกำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย

๒.๓.๘ สถาปนิกต้องไม่จ้างตัวแทนรับงาน เพื่อพยายามหางานให้แก่ตน

๒.๓.๙ สถาปนิกต้องไม่ร่วมงานหรือร่วมมือกับสถาปนิกต่างชาติที่
ดำเนินการประกอบวิชาชีพในประเทศโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๒.๓.๑๐ สถาปนิกต้องไม่ขอให้ผู้รับเหมาทำงานแก้ไขการขาดตกหรือ
บกพร่องที่ระบุไว้ในแบบ ในเอกสารและหรือในสัญญาก่อสร้าง โดยมีได้ทำความตกลงในเรื่อง
ค่าตอบแทนที่ฝ่ายผู้รับเหมาควรจะต้องได้รับอย่างถูกต้องและเป็นธรรม

๒.๓.๑๑ สถาปนิกต้องไม่ทำงานนอกแบบหรือปฏิบัติวิชาชีพเป็นลูกจ้าง
ของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ซึ่งเสนอตัวรับงานด้าน
ออกแบบสถาปัตยกรรมต่อสาธารณะ

๒.๓.๑๒ สถาปนิกที่ทำงานเป็นลูกจ้างของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ไม่มี
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ถ้าต้องทำหน้าที่ออกแบบหรือปฏิบัติวิชาชีพ
จะต้องได้รับอัตราค่าตอบแทน มีความรับผิดชอบตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพและกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑๓ สถาปนิกต้องไม่ยอมเป็นสมาชิกหรือลูกจ้าง ในสำนักงาน หรือ
นิติบุคคลที่มีวิธีปฏิบัติในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม
ของสมาคมสถาปนิกสยามฯ

๒.๓.๑๔ การที่สถาปนิกคนใดหรือหน่วยงานใดได้เผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับ
วิธีการพิจารณาวินิจฉัยและกำหนดโทษนอกเหนือไปจากข่าวที่พิมพ์โดยสมาคมสถาปนิกสยาม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบอำนาจนั้น ให้ถือว่าก่อให้เกิดการกระทำที่เป็น
ความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรม

๒.๔ พันธกรณีต่อวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ สถาปนิกที่ออกแบบสถาปัตยกรรมโดยมีงานที่เกี่ยวข้องกับการ
ออกแบบวิศวกรรมระบบต่าง ๆ ร่วมกับวิศวกร และสถาปนิกในอีกหลายสาขารวมกันเป็นคณะ
ผู้ออกแบบ ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพที่จะต้อง
แยกความรับผิดชอบออกจากกัน สถาปนิกอยู่ในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบงานสถาปัตยกรรม และ
ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะผู้ออกแบบ จะต้องแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานของ

การปฏิบัติวิชาชีพ รวมทั้งค่าตอบแทนวิชาชีพตามสัดส่วนของงานออกจากกัน โดยแจ้งและตกลงกับผู้ว่าจ้าง ซึ่งสถาปนิกและผู้ร่วมงานจะต้องประสานงานอำนวยความสะดวกต่อกันตามหลักวิชาการ

๒.๔.๒ อัตราค่าวิชาชีพเฉพาะในส่วนของสถาปนิกให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมฉบับนี้ โดยไม่รวมอัตราค่าวิชาชีพของสถาปนิกในสาขาอื่น หรือวิศวกรในสาขาต่างๆ รวมทั้งค่าที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญต่างๆในโครงการ

สถาปนิกจะต้องไม่แบ่งผลกำไรจากค่าวิชาชีพของวิศวกรหรือสถาปนิกในสาขาหรือค่าที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญต่างๆอื่น รวมทั้งผู้รับเหมาก่อสร้างโดยเด็ดขาด

๒.๔.๓ สถาปนิกควรจัดสถานที่ทำงานที่มีสิ่งแวดล้อมอันเหมาะสมให้แก่ลูกจ้างในทางวิชาชีพของตนและจ่ายค่าตอบแทนให้อย่างยุติธรรม

๒.๔.๔ สถาปนิกควรร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลในทางวิชาการ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างสถาปนิก วิศวกรผู้มีวิชาชีพในการออกแบบ และผู้ประกอบการในวงการอุตสาหกรรมก่อสร้าง

๒.๔.๕ สถาปนิกควรเคารพในผลประโยชน์ของที่ปรึกษา และผู้ร่วมงานทางวิชาชีพในลักษณะที่สอดคล้องกับระเบียบการปฏิบัติวิชาชีพที่นำมาใช้บังคับ

๒.๔.๖ สถาปนิกควรยอมรับนับถือการมีส่วนร่วมในวิชาชีพของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และควรร่วมมือกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในทางกายภาพให้ได้ผลดีที่สุด

๒.๔.๗ สถาปนิกควรส่งเสริมผลประโยชน์ในวิชาชีพออกแบบ และอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ผู้ที่กำลังฝึกฝนอยู่ สถาปนิกควรให้การสนับสนุนการศึกษาตลอดไปสำหรับตนเองและบุคคลอื่นในด้านการทำงาน หน้าที่และความรับผิดชอบในวิชาชีพการออกแบบ ตลอดจนทั้งความก้าวหน้าของศิลป์และวิทยาการของการออกแบบสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ ๓ การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม

๓.๑ การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมประกอบไปด้วยประเภทงานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมที่ออกตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งประกอบด้วย

๑. งานศึกษาโครงการ
๒. งานออกแบบ
๓. งานบริหารโครงการและอำนวยความสะดวกก่อสร้าง
๔. งานตรวจสอบ
๕. งานให้คำปรึกษา

๓.๒ งานที่มีได้กำหนดไว้หรือนอกเหนือจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว แต่เป็นงานที่สถาปนิกปฏิบัติกันมาเป็นปกติประเพณี ซึ่งประกอบด้วยงานในลักษณะต่อไปนี้

๑. งานบริหารโครงการทั้งหมด
๒. งานบริหารงานก่อสร้าง
๓. งานบริหารโครงการด้านการตลาด
๔. งานบริหารโครงการด้านการเงิน
๕. งานบริหารโครงการด้านการประโยชน์ใช้สอย
๖. งานบริหารโครงการด้านการบำรุงรักษาอาคาร
๗. งานตรวจสอบอาคารในส่วนที่มีได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
๘. งานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการออกแบบ

๓.๓ แต่ละงานในข้อ ๓.๑ และ ๓.๒ มีขอบเขตขั้นตอน และอัตราค่าวิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยมาตรฐานว่าด้วยการปฏิบัติวิชาชีพสำหรับงานประเภทนั้นๆ

๓.๔ งานในข้อ ๗.๒ มีขอบเขตขั้นตอนและอัตราค่าวิชาชีพตามที่สถาปนิกตกลงกับผู้ว่าจ้าง โดยค่าวิชาชีพดังกล่าวเป็นค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้นจากขอบเขต ขั้นตอน และอัตราค่าวิชาชีพที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติวิชาชีพงานประเภทนั้นๆ

หมวดที่ ๔ การประกาศใช้บังคับ

๔.๑ มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพฉบับนี้ประกาศใช้บังคับเพื่อส่งเสริมมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ศีลธรรมและจริยธรรมอันสูงสุด สถาปนิกต้องปฏิบัติตามเพื่อให้รูปแบบสถาปัตยกรรมมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ หากสถาปนิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม อาจก่อให้เกิดความเสียหายในทางสถาปัตยกรรม และอาจเป็นอันตรายต่อสาธารณะได้ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพที่กำหนดขึ้นนี้ จะช่วยป้องกันมิให้สถาปนิกกระทำผิด ศีลธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย อีกทั้งป้องกันการทุจริตต่อวิชาชีพและต่อสังคม และการชำระไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของวิชาชีพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของสถาปนิกให้สูงส่งอีกด้วย

ดังนั้นการตีความบรรดาหน้าที่ทั้งปวงที่ระบุไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพนี้จึงไม่ควรบิดเบือนอันเป็นการปฏิเสธหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญบังคับอยู่ทัดเทียมกัน แม้ว่าจะมิได้ระบุไว้แจ้งชัดก็ตาม นอกจากนั้นการบัญญัติถึงพันธกรณีภายใต้หัวข้อใด ๆ ข้างต้น จะต้องไม่บิดเบือนให้เป็นการขัดกับการใช้บังคับบทบัญญัติดังกล่าวแก่กลุ่มบุคคลที่กำหนดไว้ เพราะพันธกรณีบางอย่างก็ใช้บังคับได้อย่างกว้างขวางและที่บัญญัติไว้เฉพาะกลุ่มบุคคลก็เพียงเพื่อความสะดวกและเน้นให้เห็นชัดเท่านั้น ความมุ่งหมายเบื้องต้นของการดำเนินการทางวินัยภายใต้มาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพเหล่านี้ก็เพื่อป้องกัน มิให้สาธารณะและวิชาชีพสถาปัตยกรรมเสียหาย

๔.๒ โดยที่การยึดมั่นในหลักการที่ระบุไว้นี้ เป็นพันธกรณีของสถาปนิกทุกคนของสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ การปฏิบัติให้ผิดแผกไปจากหลักการดังกล่าว ถือว่าทำผิดจรรยาบรรณ และกฎหมายจะต้องได้รับการพิจารณาตามส่วนแห่งความร้ายแรงของการกระทำนั้นๆ

๔.๓ คณะกรรมการบริหารสมาคมสถาปนิกสยามฯ แต่งตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบอำนาจมีอำนาจโดยเด็ดขาดในการตีความตามมาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพเหล่านี้ คำวินิจฉัยของกรรมการถือเป็นที่สุด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อกำหนดภายใต้ข้อบังคับของระเบียบของสมาคมฯ

๔.๔ มาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพฉบับนี้ไม่ใช้บังคับสถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพหรือออกแบบอาคารประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

ก. บ้านพักอาศัยส่วนบุคคลที่มีขนาดพื้นที่ไม่เกิน 400 ตารางเมตร

ข. อาคารหรือสถานที่หรือบริเวณของโครงการประเภทอื่นๆ ที่เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลที่ไม่อนุญาตให้บุคคลอื่น หรือสาธารณชนเข้าใช้สอย

๔.๕ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอาคารประเภทที่กำหนดในข้อ ๔.๔ เพื่อให้บุคคลอื่นหรือสาธารณชนเข้าใช้สอยหรืออยู่อาศัย สถาปนิกต้องแจ้งให้ผู้ว่าจ้างทราบ เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย และปฏิบัติตามมาตรฐานฉบับนี้

(ร่าง)

ระเบียบว่าด้วย

มาตรฐานงานออกแบบสถาปัตยกรรมและค่าวิชาชีพ

ออกตามมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ....

สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ ซึ่งได้ให้ความหมายอันสำคัญของวิชาชีพสถาปัตยกรรมว่าการออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นทรัพย์สินทางปัญญา สถาปนิกเป็นบุคคลที่กอร์ปด้วยคุณธรรม วัฒนธรรม สติปัญญา ความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ ทักษะ ความสามารถในทางธุรกิจ ทางวิชาการทางศาสตร์และศิลป์ สถาปนิกย่อมเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และได้รับความไว้วางใจในงานเกี่ยวกับด้านการเงิน ซึ่งความสุจริตในเจตนารมณ์ควรอยู่เหนือความระแวงใด ๆ

สถาปนิกปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ออกแบบและแนะนำงานในวิชาชีพให้แก่ผู้ว่าจ้างของตน และคำแนะนำของตนย่อมปราศจากส่วนได้ส่วนเสียใด ๆ โดยเด็ดขาด สถาปนิกมีหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยข้อปัญหาระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับเหมา และควรต้องปฏิบัติโดยปราศจากอคติใด ๆ สถาปนิกมีความรับผิดชอบในจริยธรรมต่อวิชาชีพ ต่อเพื่อนร่วมอาชีพ และต่อผู้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับของงานสถาปนิก ต้องไม่จงใจแข่งขันกับสถาปนิกอื่นโดยถือเอาค่าจ้างในทางวิชาชีพเป็นเกณฑ์ประการสุดท้าย สถาปนิกประกอบวิชาชีพซึ่งมีภาระความรับผิดชอบต่อผู้หลวงต่อสาธารณะ

ดังนั้น สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะที่มีความมุ่งมั่นที่จะธำรงไว้ซึ่งมาตรฐานปฏิบัติอันสูงส่ง และมาตรฐานความประพฤติทางด้านผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม สมาคมฯ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์แห่งระเบียบวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้ขึ้น และกำหนดอัตราค่าบริการขั้นต่ำสุดขึ้น เพื่อเป็นฐานการคิดค่าตอบแทนในทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมอย่างเที่ยงธรรม

การคิดค่าออกแบบที่ต่ำกว่ามาตรฐานของการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่กำหนดไว้ ย่อมเป็นเหตุให้สถาปนิกไม่สามารถให้เวลาและให้ความรู้ในการออกแบบหรือให้บริการวิชาชีพตามหลักวิชาการ จึงอาจสุ่มเสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น และก่อให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบอันเป็นการทำลายศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของตนเองและก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสังคมและประเทศชาติ

หมวดที่ ๑ การบริการวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม

๑.๑ การบริการวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม หมายถึงการทำงานให้กับผู้ว่าจ้าง ตามขอบเขตและขั้นตอนงานประเภทงานออกแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๔๙ และกำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. ๒๕๒๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ..... ประกอบด้วย การกำหนดรายละเอียดโครงการ การวางแผน การกำหนดความสัมพันธ์ การกำหนดแนวความคิด การพัฒนาแนวความคิดในการออกแบบและวางผัง การกำหนดที่ว่าง และรูปทรง และ/หรือ กำหนดองค์ประกอบงานสถาปัตยกรรม โดยมีงานดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ การออกแบบและจัดทำแบบ และเอกสารการก่อสร้างอาคาร กลุ่มอาคาร และ พื้นที่สิ่งแวดล้อมโดยรอบซึ่งสถาปนิกสามารถให้บริการตามขอบเขตงานออกแบบ และ/หรือ จัดหาผู้ให้บริการในสาขาวิชาชีพอื่นๆ มาร่วมโครงการได้ หากเป็นขอบเขตงานที่ต้องการความรู้ความสามารถเฉพาะ ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น การรื้อถอน การเคลื่อนย้าย การตัดแปลง การปรับปรุงฟื้นฟูอาคารเดิม การบูรณะ ซ่อมแซม อนุรักษ์ การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในและ มัณฑนศิลป์ การออกแบบกราฟฟิก เครื่องหมาย และป้ายต่างๆ การออกแบบระบบเสียงของอาคาร การออกแบบแสงภายในและภายนอกอาคาร การออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบพิเศษ สถาปัตยกรรม การจัดทำแบบ ทัศนียภาพ แผนภูมิหุ่นจำลอง เพื่อประกอบการประชาสัมพันธ์โครงการ

๑.๑.๒ การประมาณราคาค่าก่อสร้าง โดยสังเขปเพื่อให้ทราบวงเงินงบประมาณ

๑.๑.๓ การกำกับและตรวจสอบรูปแบบระหว่างการก่อสร้าง เพื่อให้การก่อสร้างดำเนินไปตามรูปแบบอย่างถูกต้อง

๑.๒ ขอบเขตของงานออกแบบสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย

๑.๒.๑ ศึกษาข้อมูลโครงการที่จำเป็นเพื่อการออกแบบ เช่น ข้อมูลสาระความต้องการของโครงการ ที่ดินโครงการและสภาพแวดล้อม ข้อมูลเทคนิคเฉพาะสำหรับอาคารประเภทนั้นๆ งบประมาณ และกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๒ ทำการวางผังบริเวณ ออกแบบอาคารและส่วนประกอบต่างๆตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงกับผู้ว่าจ้าง จัดทำแบบและเอกสารประกอบซึ่งจำเป็นในขั้นตอนต่างๆ ตลอดจนการเขียนแบบก่อสร้างรายการประกอบแบบและเอกสารที่จำเป็น เพื่อประกอบการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร การประกวดราคา และการก่อสร้าง

๑.๒.๓ ในคำปรึกษาผู้ว่าจ้าง และดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงกับผู้ว่าจ้าง ในการขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร การประกวดราคาและการทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง การตรวจสอบงานก่อสร้างเป็นครั้งคราว รวมถึงการให้ข้อมูลแบบขยายรายละเอียดวัสดุและวิธีการก่อสร้างเพิ่มเติมตามความจำเป็น

๑.๓ ขั้นตอนของงานออกแบบสถาปัตยกรรม ประกอบด้วย

๑.๓.๑ การเตรียมการก่อนออกแบบ เป็นขั้นตอนการสร้างความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการออกแบบ สถาปนิกรับผิดชอบเฉพาะการจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเตรียมโดยผู้ว่าจ้าง ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาขั้นพื้นฐานดังนี้

- ก) วัตถุประสงค์ เงื่อนไข เวลา งบประมาณ ความต้องการต่างๆ และพื้นที่ใช้สอย ด้วยข้อมูลที่ผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดให้
- ข) ข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตที่ดิน ผังบริเวณ เช่นระดับถนน ความลาดชันของพื้นที่ ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะดินและคุณสมบัติของชั้นดิน กรรมสิทธิ์และเงื่อนไขข้อผูกพันทางนิติกรรมของที่ดิน ซึ่งผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดให้หรือจ้างผู้อื่นสำรวจให้
- ค) ข้อกำหนด : กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผังเมือง อาคาร การก่อสร้าง ที่ดิน สิ่งแวดล้อม ที่สถาปนิกเป็นผู้นำเสนอเพื่อพิจารณาร่วมกัน
- ง) ค่าโครงการโครงการ ความต้องการ ประโยชน์ใช้สอย และสร้างแนวความคิดในการออกแบบ

เมื่อเจ้าของได้รับงาน และเห็นชอบงานในขั้นตอนนี้ จึงให้ดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

๑.๓.๒ การออกแบบร่าง เป็นขั้นตอนของช่วงการออกแบบครั้งที่๑ เพื่อหาข้อสรุปลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมเบื้องต้น โดยการนำข้อสรุปจากงานใน ๑.๓.๑ หรือช่วงการเตรียมการก่อนออกแบบ มาเป็นแนวทางการวางแนวความคิดหลักของงานออกแบบสถาปัตยกรรม และพัฒนาขึ้นเป็นแบบร่างซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะ สัดส่วน ขนาด ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม และวัสดุโดยสังเขป รวมไปถึงการประมาณค่าก่อสร้างเบื้องต้น นำเสนอต่อผู้ว่าจ้าง ทั้งนี้อาจมีการแก้ไขปรับปรุงจนกระทั่งได้ข้อสรุปเป็นแบบร่างสุดท้าย งานที่สถาปนิกควรจัดทำในขั้นตอนนี้ อย่างน้อยควรประกอบด้วย

- ก) แบบร่างผังบริเวณ แสดงความสัมพันธ์ของอาคาร หรือกลุ่มอาคารกับอาคารเดิมหรือบริเวณข้างเคียง รวมถึงสาธารณูปโภค การจราจรและเส้นทางสัญจรต่างๆ

ข) แบบร่างตัวอาคาร ประกอบด้วย แบบแปลนผังพื้นเบื้องต้นทุกชั้น รูปด้าน รูปตัดโดยสังเขป และใช้มาตรฐานที่เหมาะสม

ค) เอกสารอื่นๆ เพื่อความเข้าใจ

ง) ทัศนียภาพหรือหุ่นจำลองโดยสังเขป

จ) การประมาณราคาค่าก่อสร้างเบื้องต้น

เมื่อเจ้าของงานได้รับงานและเห็นชอบงานในขั้นตอนนี้ จึงให้ดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

๑.๓.๓ **การพัฒนารูปแบบ** เป็นขั้นตอนการพัฒนางานออกแบบทั้งทางสถาปัตยกรรม โครงสร้างอาคาร และงานระบบ ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนงานออกแบบให้สอดคล้องกับข้อมูล และ/หรือ ความต้องการที่เปลี่ยนไปจากการปรับปรุงงานออกแบบร่าง จนกระทั่งได้ข้อสรุปเป็นแบบพัฒนาสุดท้าย งานที่สถาปนิกควรจัดทำในขั้นตอนนี้อย่างน้อยควรประกอบด้วย

ก) ผังบริเวณ แสดงตำแหน่งอาคารหรือกลุ่มอาคาร ถนน ลานจอดรถและส่วนประกอบที่สำคัญอื่นๆ ภายในบริเวณซึ่งได้รับการปรับปรุงแล้ว

ข) แบบแปลนผังพื้นอาคารทุกชั้น รูปด้าน รูปตัด ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วโดย แสดงองค์ประกอบสำคัญต่างๆ เช่น ตำแหน่งและขนาดของเสา ผนัง ช่องเปิด ช่องเปิดท่อนงานระบบวิศวกรรมประกอบอาคาร รวมถึงระยะ ความสูงที่จำเป็นต่างๆ โดยใช้มาตรฐานที่เหมาะสม

ค) แนวทางการเลือกใช้วัสดุในส่วนสำคัญต่างๆของอาคาร

ง) แบบขยายรายละเอียดและเอกสารอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อประกอบความเข้าใจ

จ) การประมาณราคาค่าก่อสร้างให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนการออกแบบร่าง

ฉ) ทัศนียภาพหรือหุ่นจำลองโดยสังเขป

กรณีงานที่ไม่มีความซับซ้อนมาก การพัฒนางานออกแบบนี้อาจผนวกอยู่กับงานในขั้นตอนการออกแบบร่าง

๑.๓.๔ **การจัดทำแบบและเอกสารประกอบแบบก่อสร้าง** เป็นขั้นตอนการจัดทำแบบและเอกสารประกอบแบบก่อสร้างที่สถาปนิกจัดทำขึ้นจากรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ได้ผ่านขั้นตอนออกแบบใน ๑.๓.๒ และขั้นตอนการพัฒนาในรูปแบบใน ๑.๓.๓ แล้ว และพร้อมที่จะนำเอกสารและแบบก่อสร้างนั้นไปทำการขออนุญาตก่อสร้างและทำการก่อสร้าง โดยมีขอบเขตและขั้นตอนย่อยต่างๆ ดังต่อไปนี้

เอกสารและแบบสำหรับการขออนุญาต เป็นขั้นตอนการจัดทำแบบก่อสร้าง สำหรับงานโครงการที่มีชนิดและขนาดภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ว่าจ้างทำการยื่นขออนุญาตปลูกสร้างอาคารก่อนดำเนินการปลูกสร้างจริง โดยมีรายละเอียดและจำนวนของแบบ และเอกสารตามที่กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ซึ่งสถาปนิกจะต้องศึกษาและปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด การยื่นขออนุญาตปลูกสร้างอาคารเป็นหน้าที่ของผู้ว่าจ้าง เว้นแต่มีข้อตกลงเป็นอย่างอื่น โดยสถาปนิกต้องอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการเตรียมเอกสารและแบบก่อสร้าง รวมทั้งข้อมูลที่จำเป็น

แบบก่อสร้างและเอกสารประกอบแบบก่อสร้าง เป็นการจัดทำแบบก่อสร้าง และรายการประกอบแบบก่อสร้าง (Construction Specification) ของงานสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ทุกสาขาที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตงานและข้อตกลง โดยมีข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมให้เพียงพอสำหรับการคิดราคาและการก่อสร้างที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเหมาะสมกับประเภทงานนั้นๆ แบบและเอกสารสำหรับการก่อสร้างนี้ต้องมีข้อมูลครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ใช้สื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ได้ กรณีที่เป็นงานก่อสร้างในประเทศไทย ให้ใช้ภาษาไทย เป็นภาษาหลักของแบบก่อสร้างและเอกสารประกอบแบบก่อสร้าง แบบและเอกสารที่สถาปนิกจัดทำในขั้นตอนนี้ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

ก) แบบแสดงผังบริเวณ และระบบสาธารณูปโภคในบริเวณก่อสร้างอาคารและส่วนเชื่อมต่อกับบริเวณก่อสร้าง

ข) แบบแปลนผังพื้นอาคารทุกชั้น โดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑:๑๐๐

ค) แบบแสดงรูปด้านทั้ง ๔ ด้าน โดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑:๑๐๐

ง) แบบแสดงรูปตัดอย่างน้อย ๒ รูป โดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑:๑๐๐

จ) แบบแสดงรายละเอียดและแบบขยายที่จำเป็น โดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑:๒๐

ฉ) รายการประกอบแบบก่อสร้างเพื่อกำหนดเงื่อนไข มาตรฐาน วิธีการ และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการก่อสร้าง

ช) เอกสารประกอบอื่นๆในขอบเขตงานตามข้อตกลงกับผู้ว่าจ้าง

โดยสถาปนิกจะจัดเตรียมแบบและเอกสารให้เป็นจำนวน ๑ ชุด เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

๑.๓.๕ งานคัดเลือกผู้ก่อสร้าง เป็นการให้คำปรึกษาด้านเอกสาร ข้อมูล และรายละเอียดที่จำเป็นให้ผู้ว่าจ้าง นำไปประกอบการประมูล เป็นขั้นตอนที่สถาปนิกประสานงานกับผู้ว่าจ้าง หรือผู้รับจ้างก่อสร้าง หรือวิศวกร หรือผู้เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง การคัดเลือกผู้

ก่อสร้างหรือผู้รับจ้าง สถาปนิกจะเป็นผู้ร่างสัญญาหรือร่วมร่างสัญญาการก่อสร้าง โดยมีหน้าที่แบ่งงวดการชำระค่าก่อสร้างเป็นงวดๆไปจนกระทั่งการก่อสร้างได้สมบูรณ์ทั้งโครงการ โดยสถาปนิกจะต้องแบ่งงวดการก่อสร้างให้เป็นไปตามระบบและวิธีการก่อสร้างเป็นขั้นเป็นตอนตามหลักวิชาการ และจะต้องแบ่งงวดการชำระค่าก่อสร้างที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงว่าผู้รับเหมาได้ทำการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยเป็นค่าก่อสร้างเป็นเงินเท่าไรเมื่อสิ้นงวดหรือสิ้นเดือนก็ให้จ่ายเงินตามที่ผู้รับเหมาได้ทำการก่อสร้าง เพื่อให้ผู้รับเหมามีเงินทุนที่จะทำการก่อสร้างอาคารจนสมบูรณ์เรียบร้อยทุกประการ แต่จะต้องคำนึงถึงมิให้ผู้รับเหมาก่อสร้างเบิกเงินงวดสูงเกินกว่าค่าก่อสร้างที่ผู้รับเหมาได้ก่อสร้างไปแล้ว

๑.๓.๖ **งานตรวจงานก่อสร้าง** เป็นขั้นตอนที่สถาปนิกทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ว่าจ้าง หรือผู้รับจ้างก่อสร้าง หรือวิศวกร หรือผู้เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง เพื่อให้งานก่อสร้างดำเนินไปโดยราบรื่นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุในแบบ และเอกสารประกอบแบบก่อสร้างเท่าที่สามารถจะทำได้ ประกอบด้วย

ก) การตรวจเยี่ยมสถานที่ก่อสร้างเป็นครั้งคราว เพื่อตรวจสอบ และ ความก้าวหน้าของงานก่อสร้างอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

ข) การให้ข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมที่จำเป็น ที่สืบเนื่องจากข้อมูลในแบบและรายการประกอบแบบก่อสร้างทันทีเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาระหว่างการก่อสร้าง

ค) การอนุมัติหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขวัสดุและรายการก่อสร้างที่จำเป็น ซึ่งอาจมีผลต่อประโยชน์ใช้สอยและความงามของรูปแบบ หรือที่อาจเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการก่อสร้าง ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ว่าจ้างและให้ความเป็นธรรมต่อผู้รับจ้างก่อสร้างทั้งในเรื่องราคาก่อสร้างและเวลาที่อาจเปลี่ยนแปลงไป

ง) การประสานงานกับสถาปนิกสาขาอื่น วิศวกรทุกระบบ ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างและผู้รับจ้างก่อสร้าง ในกรณีที่จำเป็น เพื่อให้งานก่อสร้างดำเนินไปโดยเรียบร้อย

จ) การบริหารการก่อสร้างหรือการควบคุมการก่อสร้างอย่างละเอียดโดยมีสถาปนิกและวิศวกรอยู่ควบคุมประจำตลอดเวลาการก่อสร้างนั้น เป็นหน้าที่ที่ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับเหมาก่อสร้างจะต้องว่าจ้างต่างหาก ตามระเบียบและวิธีการที่ได้บัญญัติไว้โดยสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ส่วนของงานนอกเหนือจากข้อ ก, ข, ค และ ง นับเป็นงานประเภทงานควบคุมงานก่อสร้างหรืองานบริหารโครงการและอำนวยการก่อสร้าง ให้คิดค่าวิชาชีพตามงานประเภทดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพงานบริหารโครงการและอำนวยการก่อสร้างของสมาคมสถาปนิกสยาม ฯ

หมวดที่ ๒ ค่าวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม

ค่าวิชาชีพของงานสถาปัตยกรรม ย่อมมีอัตราค่าแบบที่แตกต่างกัน ตามความ สลับซับซ้อนและความยุ่งยากของแต่ละประเภทโครงการ ตามประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละ ประเทศที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศไทยนั้น มีประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ได้ ปฏิบัติมาช้านาน นับแต่พระราชบัญญัติสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ. ๒๕๐๘ บังคับใช้ เพื่อให้ ค่าตอบแทนของงานสถาปัตยกรรมได้สร้างผลงานสถาปัตยกรรมที่มีประสิทธิภาพสูง มีคุณค่า ตามหลักวิชาการ มีความซื่อสัตย์สุจริต อันเป็นจรรยาบรรณของการปฏิบัติวิชาชีพ สถาปัตยกรรม เพื่อศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้แก้ไขมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. .... เพื่อให้ สอดคล้องกับสภาวะความเป็นจริงของสังคมและเพื่อให้เพียงพอแก่สถาปนิกที่จะสร้างผลงานที่ ได้มาตรฐานตามหลักวิชาการอันทรงคุณค่าขึ้น เป็นค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมขั้นต่ำที่คิดจาก ฐานของค่าก่อสร้างที่เป็นจริง ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๑ วิธีคิดค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรม มี ๒ วิธี ดังนี้

๒.๑.๑ วิธีกำหนดค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นอัตราร้อยละ ซึ่งเป็นไป ตามมาตรฐานและตารางของโครงการออกแบบสถาปัตยกรรมที่จะได้กำหนดขึ้นโดยวิธีนี้ค่า วิชาชีพย่อมขึ้นอยู่กับราคาค่าก่อสร้างทั้งหมดหรือราคาค่าก่อสร้างโดยประมาณ ในขณะที่ทำงาน ออกแบบในแต่ละขั้นตอนและก่อนที่จะเริ่มทำงานก่อสร้าง หลังจากการประมูลค่าก่อสร้างเสร็จ สิ้นสมบูรณ์แล้ว สถาปนิกและผู้ว่าจ้างจะต้องปรับอัตราค่าวิชาชีพให้เป็นไปตามราคาค่าก่อสร้าง ที่ได้จากการประมูล และเมื่อการก่อสร้างสิ้นสุดลง ค่าวิชาชีพของสถาปนิกจะเป็นอัตราที่ปรับ จากราคาค่าก่อสร้างที่เป็นจริง

ภายหลังการก่อสร้างสิ้นสุดลง สถาปนิกและผู้ว่าจ้างจะต้องปรับตัวเลขค่าวิชาชีพ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย

๒.๑.๒ วิธีกำหนดค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นเงินเหมาจ่าย โดยวิธีนี้ จำนวนเงินให้วินิจฉัยจากตารางอัตรามูลฐานขั้นต่ำสุดที่ใช้กับวงเงินเหมาจ่าย ค่าวิชาชีพ สถาปัตยกรรมที่ได้กำหนดไว้ แต่จะ ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำสุดที่มาตรฐานการปฏิบัติ วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ได้กำหนดไว้ จำนวนเงินเหมาจ่าย ที่ตกลงกันไว้จะต้องไม่มีการ เปลี่ยนแปลงเพราะเหตุแห่งความแตกต่างไม่ว่าจะสูงหรือลดลง ระหว่างจำนวนเงินค่าก่อสร้างที่ ใช้จริงกับจำนวนเงินค่าก่อสร้างที่ประมาณไว้

๒.๒ อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม

มาตรฐานการคิดค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมประเภทงานที่คิดตามแผนภูมิค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมในระดับต่ำสุด โดยไม่รวมค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมผังเมือง ภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายใน และค่าวิชาชีพทางวิศวกรรมทุกระบบค่าที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญโครงการ ในกรณีที่ต้องมีผู้ร่วมงานในวิชาชีพข้างต้น ให้สถาปนิกระบุอัตราค่าวิชาชีพที่เพิ่มขึ้นเสนอต่อผู้ว่าจ้างตามความจำเป็นที่ต้องมีในงานออกแบบนั้นๆ

การกำหนดมาตรฐานค่าวิชาชีพต่ำสุดนี้สถาปนิกจะรับค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมต้องไม่ต่ำกว่าที่มาตรฐานกำหนดไว้ แต่จะคิดค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดก็ได้ ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความเห็นชอบของผู้ว่าจ้าง เพื่อให้การออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ มาตรฐานทางวิชาชีพ และประสบผลสำเร็จสมบูรณ์ จึงได้กำหนดเป็นประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ อนุสาวรีย์ อาคารอนุสรณ์ที่มีแผนแบบอันวิจิตร อาคารทางศาสนา (วัด โบสถ์ วิหาร) รัฐสภา ศาลฎีกา ราชวัง และอาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้งานพิเศษมีคุณค่าสูงส่ง

ประเภทที่ ๒ โรงพยาบาล พิพิธภัณฑ์ อาคารห้องปฏิบัติการ ศาลาว่าการจังหวัด กระทรวง ศาลาท้องถิ่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงแรม ธนาคาร ศูนย์การค้า โรงมหรสพ อาคารชุมนุมคน อาคารสำนักงาน อาคารสรรพสินค้า อาคารชุดพักอาศัยหรืออาคารพักอาศัยรวม หอพัก สถานที่บริการ สถานที่กักกัน สถานที่พักผ่อน อาคารอุตสาหกรรม และอาคารอื่นๆที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประเภทที่ ๒ ที่กล่าวมานี้

ประเภทที่ ๓ บ้านพักอาศัย

ประเภทที่ ๔ กลุ่มอาคารสงเคราะห์ บ้านแถว และห้องแถว คลังสินค้า อาคารจอดรถยนต์ และตลาดเปิดโล่ง

อาคารประเภทที่ใช้แบบเดียวกัน และทำการก่อสร้างในบริเวณโครงการเดียวกัน ให้คิดค่าวิชาชีพดังนี้

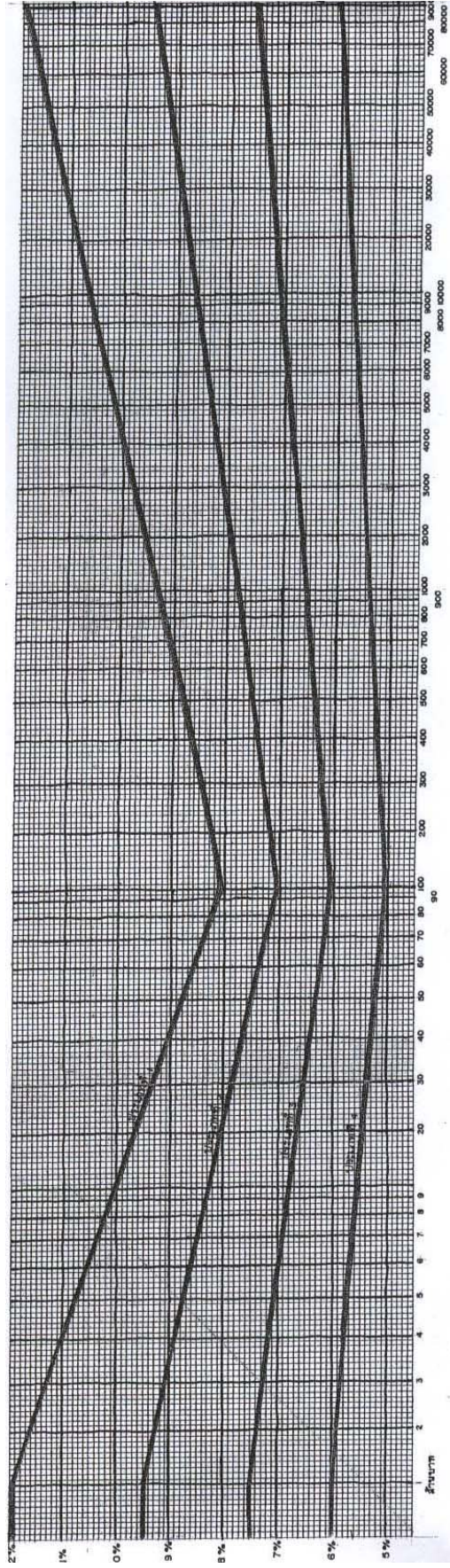
หลังที่ ๑ คิดค่าวิชาชีพ ๑๐๐% ของค่าบริการตาม “อัตราค่าวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม”

หลังที่ ๒ คิดค่าวิชาชีพ ๕๐% ของค่าบริการตาม “อัตราค่าวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม”

หลังที่ ๓ ถึงหลังที่ ๕ คิดค่าวิชาชีพ ๒๕% ของค่าบริการตาม “อัตราค่าวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม”

หลังที่ ๕ เป็นต้นไป คิดค่าวิชาชีพ ๒๐% ของค่าบริการตาม “อัตราค่าวิชาชีพออกแบบสถาปัตยกรรม”

อัตราค่าวิชาชีพทางออกแบบสถาปัตยกรรม

มาตรฐานการคิดค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นมาตรฐานขั้นต่ำสุดที่สถาปนิกจะเรียก
รับโดยมีเหตุผลว่า จะต้องมีการจ่ายค่าจ้างทุกประเภทที่จะให้บริการวิชาชีพได้ตามมาตรฐานและตาม
หลักวิชาการที่สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ และสภาสถาปนิกเห็นชอบ

ในกรณีดัดแปลงหรือต่อเติมอาคาร ค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมจะต้องเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ
๑๐ จากอัตราค่าวิชาชีพที่กำหนดไว้ใน “อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม” โดยคิด
จากส่วนของค่าก่อสร้างที่เพิ่มขึ้นนั้น

ในกรณีที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีกลุ่มอาคารหลายหลัง มีสถาปนิกที่ได้รับ
มอบหมายให้ทำโครงการหลัก แต่ในเวลาเดียวกัน ถ้ามีสถาปนิกอื่นได้รับมอบหมายให้ทำงาน
อาคารบางหลังในโครงการหลักนั้น สถาปนิกรายหลังนี้ ต้องทำงานร่วมเป็นภาคีกับสถาปนิก
ผู้ทำโครงการหลักตามที่มาตรฐานการคิดค่าออกแบบได้บัญญัติไว้แล้ว

๒.๓. ค่าก่อสร้าง

๒.๓.๑ ค่าก่อสร้าง ตามปกติให้หมายความว่า จำนวนเงินค่าก่อสร้างทั้งหมดใน
สัญญาก่อสร้างที่เกิดจากการดำเนินงานโดยไม่รวมถึงค่าวิชาชีพของสถาปนิกและวิศวกร หรือ
เงินเดือนของเจ้าหน้าที่คุมงาน เว้นแต่ในบางกรณี เช่น เมื่อผู้ว่าจ้างเป็นผู้จัดหาแรงงาน หรือ
วัสดุในราคาต่ำกว่าราคาตลาด หรือเมื่อมีการนำวัสดุเก่ามาใช้ ค่าก่อสร้างต้องหมายถึงค่าวัสดุ
ทั้งหมด ค่าอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้าง ค่าบริหารจัดการโครงการของผู้รับจ้าง
เหมา และค่าแรงงานที่จำเป็นที่จะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไป ตามอัตราที่ควรจะเป็น โดยให้
เทียบวัสดุทั้งหมดเป็นของใหม่และค่าแรงงานได้จ่ายตามอัตราในท้องตลาดในขณะที่มีคำสั่งให้
ทำงาน บวกด้วยผลกำไรและค่าใช้จ่ายของผู้รับเหมา ตลอดจนกรณีที่การก่อสร้างโครงการต้อง
จ่าย

๒.๓.๒ สถาปนิกควรต้องอธิบายลักษณะของเงื่อนไขให้ผู้ว่าจ้างรับทราบ ของ
การประมาณราคาที่ทำก่อนการทำแบบขั้นสุดท้าย และก่อนที่จะกำหนดรายการประกอบแบบ
สถาปัตยกรรมโดยสมบูรณ์ และไม่ควรกล่าวถ้อยคำใดๆโดยปราศจากการระมัดระวังอันจะเป็น
เหตุจูงใจให้ผู้ว่าจ้างให้สำคัญผิดในค่าก่อสร้างอาคาร และไม่ว่าในกรณีใดๆ สถาปนิกไม่ควรจะ
รับรองประมาณการหรือค่าก่อสร้างงานใด

๒.๓.๓ ตามปกติสถาปนิกยอมรับหรือใช้วิธีประมาณราคาค่าก่อสร้างแบบหน่วย
เนื้อที่ ในการกำหนดค่าก่อสร้างโดยประมาณก่อนงานเขียนแบบและกำหนดรายการประกอบ
แบบจะเสร็จสมบูรณ์ ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างต้องการประมาณราคาค่าก่อสร้างที่แน่นอนกว่าวิธี

ดังกล่าว ผู้ว่าจ้างจะต้องจัดจ้างหรือมอบหมายให้สถาปนิกจัดจ้างให้ผู้ที่มีความชำนาญเป็นผู้คิดราคาประมาณการก่อสร้างให้ ในกรณีเช่นนั้นสถาปนิกควรร่วมมือกับผู้คิดราคาดังกล่าว เพื่อจัดข้อมูลทั้งปวงที่จำเป็นในการกำหนด “ค่าก่อสร้างโดยประมาณ” ของงานให้ได้ผลใกล้เคียงพอสมควร

๒.๔ การชำระเงินค่าวิชาชีพ

ไม่ว่างานจะได้สร้างเสร็จเรียบร้อยหรืองานนั้นถูกหยุดยั้ง หรือถูกล้มเลิกบางส่วนหรือทั้งหมด การชำระเงินค่าวิชาชีพให้แก่สถาปนิก จะต้องกระทำดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ภายใต้บังคับของระเบียบข้อ ๒.๕ อ้างถึงหมวด ๓

เพื่อให้การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นระเบียบและมาตรฐานเดียวกันหมดทั่วประเทศ การจ่ายเงินค่าออกแบบสถาปัตยกรรมไม่ว่างานนั้นจะได้สร้างเสร็จเรียบร้อยหรืองานนั้นถูกหยุดยั้ง หรือถูกล้มเลิกบางส่วนหรือทั้งหมดจะต้องกระทำดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ เมื่อสถาปนิกตกลงเข้ารับทำงานออกแบบสถาปัตยกรรม และได้ตกลงเงื่อนไขค่าวิชาชีพสถาปัตยกรรมเรียบร้อยแล้วเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว การจ่ายเงินค่าจ้างสำหรับการปรึกษาหรือและการศึกษาโครงการเบื้องต้นจำนวนร้อยละ ๑๐ ของค่าวิชาชีพที่ตกลงกันไว้ นั้น เป็นการเหมาะสม

๒.๔.๒ เมื่อการออกแบบเบื้องต้น หรืองานที่ได้กระทำตามข้อ ๑.๓.๒ เสร็จเรียบร้อยแล้วและได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างแล้ว การจ่ายเงินค่าแบบเพิ่มอีกร้อยละ ๒๐ ของค่าวิชาชีพที่ตกลงกันไว้ นั้น เป็นการเหมาะสม

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างมีความประสงค์ล้มเลิกงานในส่วนที่สถาปนิกได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วในขั้นนี้ ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินเพิ่มให้แก่สถาปนิกอีกร้อยละ ๑๐ ของค่าวิชาชีพที่ตกลงกันไว้ รวมค่าออกแบบเป็นร้อยละ ๔๐ ของค่าวิชาชีพที่ตกลงกันไว้

๒.๔.๓ เมื่อแบบก่อสร้างและรายการก่อสร้างรวมทั้งแบบขยายรายละเอียดทั้งหมดเสร็จเรียบร้อยทุกประการและส่งมอบงานให้กับผู้ว่าจ้างแล้ว ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าแบบเพิ่มอีกร้อยละ ๖๐ ของค่าวิชาชีพที่ได้ตกลงกันไว้

๒.๔.๔ เมื่อการประกวดราคาค่าก่อสร้างโครงการได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ทั้งโครงการเมื่อรวบรวมค่าก่อสร้างทั้งโครงการเรียบร้อยแล้ว ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าแบบเพิ่มเติมอีก

ร้อยละ ๕ ของค่าวิชาชีพที่ได้ตกลงกันไว้เป็นการเหมาะสม รวมค่าแบบทั้งหมดที่ได้ชำระทั้งหมด ๔ ระดับจะเป็นเงินทั้งหมดรวมร้อยละ ๙๕ ของค่าวิชาชีพที่ได้ตกลงกันไว้

๒.๔.๖ เมื่อการก่อสร้างได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ทั้งโครงการ ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายเงินค่าแบบงวดสุดท้ายอีก ร้อยละ ๕ ของค่าวิชาชีพที่ได้ตกลงกันไว้ รวมค่าออกแบบทั้งหมดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เป็นการสมบูรณ์

การกำหนดการชำระเงินค่าออกแบบสถาปัตยกรรมจะต้องไม่มีการหักหรือลดค่าตอบแทนดังกล่าวลง โดยอาศัยเหตุที่ค่าก่อสร้างลดลง หรือการปรับการหักเงินค่าเสียหายที่กำหนดไว้ หรือจำนวนเงินอื่นที่หักจากผู้อื่นและผู้รับเหมาก่อสร้าง

๒.๕ งานบริการพิเศษ

“อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม” นำมาใช้บังคับเมื่องานก่อสร้างทั้งหมดอยู่ภายใต้สัญญาก่อสร้างรายเดียว ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างตกลงให้งานก่อสร้างบางส่วนอยู่ภายใต้สัญญาที่ทำแยกต่างหาก ซึ่งการกระทำเช่นนั้น เป็นการเพิ่มภาระการทำงานให้กับสถาปนิก ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายหรือความรับผิดชอบเพิ่มเติม สถาปนิกย่อมมีสิทธิ์ที่จะได้รับเงินเพิ่มบริการทางการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในอัตราร้อยละ ๓๐ ของราคามูลฐานที่นำมาใช้บังคับกับค่าก่อสร้างงานส่วนนั้นๆ นอกจากนั้น “อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม” ไม่ให้นำมาใช้บังคับกับค่าก่อสร้างทั้งหมดของสิ่งก่อสร้างหลังเดียวหรือหลายหลังที่ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่ไม่ได้อยู่ภายใต้สัญญาการทำงานของสถาปนิกคนเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งก่อสร้างที่ออกแบบภายใต้สัญญาหรือการว่าจ้างการทำงานของสถาปนิกคนเดียว และส่วนใหญ่ของการทำงานของสถาปนิกผู้นั้น ได้ทำในระยะเวลาเดียวกันนั้นให้นำอัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรมขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางมาใช้บังคับโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าสิ่งก่อสร้างนั้นจะได้ก่อสร้างขึ้นพร้อมกันหรือไม่

๒.๕.๑ สำหรับงานบริการพิเศษ เช่น งานสาธารณูปโภค และงานปรับปรุงบริเวณ งานวางผังเมือง งานภูมิสถาปัตยกรรม งานออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน งานควบคุมการก่อสร้างโดยละเอียดและงานบริหารการก่อสร้าง งานปรึกษาหรือปรัชญาการตลาด งานบริหารการตลาด งานบริหารทางการเงินเพื่อการลงทุน งานบริหารธุรกรรมทางการเงินจากต่างประเทศ (Private Placement Program or Trading Program) ที่เกี่ยวกับโครงการเมื่อฝ่ายผู้ว่าจ้างมีความต้องการให้สถาปนิกดำเนินการก็ให้จ่ายเป็นค่าวิชาชีพนอกเหนือจาก “อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม” ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงที่ได้ตกลง

๒.๕.๒ ถ้าสถาปนิกหรือออกแบบเพิ่มขึ้น หรือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการผิดสัญญาของผู้ว่าจ้างหรือผู้รับเหมาก่อสร้าง หรือเป็นผลมาจากความเสียหายในงงานที่เกิดจาก อัคคีภัย อุทกภัย แผ่นดินไหวหรือภัยธรรมชาติอื่น ๆ สถาปนิกต้องได้รับค่าวิชาชีพอย่างยุติธรรมในค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น หรือในงงานที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากค่าตอบแทนอื่นที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง

๒.๕.๓ ห้ามมิให้สถาปนิกให้บริการโดยวาจาโดยหนังสือหรือโดยภาพ โดยไม่มีการรับรองว่าจะมีการให้ค่าวิชาชีพที่เพียงพอ การกล่าวอ้างว่าจะชำระเงินค่าวิชาชีพโดยให้หรือความสำเร็จของโครงการนั้น ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมอันยุติธรรม

๒.๕.๔ ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ถ้าผู้ว่าจ้างมีความประสงค์จะใช้สถาปนิกให้ร่วมงานกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่สถาปนิกที่ร่วมงานกันมากกว่าที่จะต้องจ่ายให้แก่สถาปนิกรายเดียว

๒.๕.๕ เพื่อที่จะทำงานบริการด้านวิชาการเป็นกรณีพิเศษตามที่จำเป็น แต่มิได้ระบุไว้เป็นการเฉพาะในคำแนะนำวิธีใช้ “อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม” ของระเบียบ สถาปนิกและผู้ว่าจ้างต้องร่วมกันพิจารณาเลือกอัตราในตารางดังกล่าว เพื่อกำหนดเป็นจำนวนเงินที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายให้แก่สถาปนิก โดยทำเป็นหนังสือข้อตกลง หรือทำหนังสืออนุมัติค่าวิชาชีพที่จะต้องจ่ายให้สถาปนิกนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน “อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม”

๒.๕.๖ การชำระเงินสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นสำหรับงานที่เพิ่มพิเศษนั้น ให้ชำระเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเป็นที่ตกลงและเมื่องานพิเศษนั้นได้ทำไปแล้วหรือเป็นไปตามที่ได้ตกลงกันไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

๒.๕.๗ นอกเหนือจากค่าวิชาชีพตาม “อัตราค่าวิชาชีพงานออกแบบสถาปัตยกรรม” ขึ้นต่ำแล้ว สถาปนิกมีสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะ และที่พักของตนและของผู้ช่วย เมื่อต้องเดินทางเพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น และค่าใช้จ่ายในการส่งโทรเลข และโทรศัพท์ทางไกลที่เกี่ยวข้องกับงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการพิมพ์แบบและการอัดสำเนาที่มีจำนวนเกินกว่า ๑๐ ชุด

๒.๕.๘ เมื่อผู้ว่าจ้างได้อนุมัติเอกสารเบื้องต้นแล้ว หากผู้ว่าจ้างประสงค์จะให้สถาปนิกเปลี่ยนแปลงขนาดหรือขอบเขตของงาน หรือเปลี่ยนแปลงแผน แบบหรือรายการ อย่าง

ใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้สถาปนิกต้องทำงานเพิ่ม หรือเอกสารอื่นเพิ่มขึ้น ถ้าโดยเหตุผลของการเพิ่มค่าใช้จ่ายในค่าแรงงาน หรือค่าวัสดุก่อสร้างตั้งแต่วันที่ลงมือทำงานตามสัญญาหรือตามข้อตกลงของสถาปนิก ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างในห้องตลาดได้เพิ่มขึ้นเหนือค่าก่อสร้างที่ประมาณไว้หรือมากกว่างบประมาณ และสถาปนิกได้รับคำสั่งให้เตรียมเอกสารใดๆเพิ่มขึ้นหรือเอกสารใดๆ ขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงใดๆตามที่บัญญัติไว้ข้างต้น เพื่อลดค่าก่อสร้างลง ในกรณีดังกล่าวนี้ สถาปนิกจะต้องเตรียมเอกสารเพิ่มขึ้น และจัดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับคำสั่งแล้ว สถาปนิกย่อมมีสิทธิได้รับค่าวิชาชีพที่ยุติธรรมสำหรับการนั้น

หมวดที่ ๓ การรับงาน การยกเลิกการรับงานและกรรมสิทธิ์ในเอกสาร

๓.๑ สถาปนิกจะรับงานโดยตรงจากผู้ว่าจ้างหรืองานที่ได้จากการชนะการคัดเลือกหรือประกวดแบบที่เป็นกรรม ซึ่งได้รับการรับรองจากสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ เท่านั้น และไม่ควรเข้าร่วมในการคัดเลือกหรือการประกวดแบบที่สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ไม่ให้การรับรอง

๓.๒ สถาปนิกรับงานโดยตรงจากผู้ว่าจ้างโดยตรง โดยจะมีหนังสือหรือสัญญาว่าจ้างหรือไม่ก็ได้ โดยเงื่อนไขหนังสือหรือสัญญานั้นต้องไม่ขัดต่อมาตรฐานฯ หรือระเบียบที่กำหนดไว้

๓.๓ สถาปนิกที่ทำงานร่วมกับสถาปนิกที่รับงานโดยตรงจากผู้ว่าจ้าง ต้องมีหนังสือแบ่งงานโดยระบุวิธีการ ขอบเขต และขั้นตอนในการทำงาน ความรับผิดชอบและการแบ่งอัตราค่าตอบแทนวิชาชีพ รวมทั้งสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้ชัดเจน

๓.๔ สถาปนิกที่รับงานจากนิติบุคคลที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๓.๓

๓.๕ สถาปนิกที่ทำงานเป็นลูกจ้างนิติบุคคล ที่ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมและต้องลงนามในแบบต้องมีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและพันธุกรรมร่วมกับนิติบุคคลที่ตนทำงานด้วย ต้องกำหนดขอบเขต สัดส่วนของงานให้ชัดเจน

๓.๖ สถาปนิกที่รับราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยต้องทำหน้าที่ออกแบบและลงนามในแบบ มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและพันธุกรรมร่วมกับหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ฟังรู้ว่าตนเองมีพันธุกรรมต่อหน่วยงานที่ตนทำงานโดยเฉพาะความรับผิดชอบทางอาญา โดยขอให้สมาคมสถาปนิกสยามฯ มีหนังสือให้คำรับรอง

๓.๗ สถาปนิกที่รับงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติ ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ที่ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ต้องได้รับอัตราค่าวิชาชีพ เต็มอัตราที่กำหนดในมาตรฐานนี้ โดยมีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและพันธกรณีทางกฎหมาย ร่วมกัน

๓.๘ สถาปนิกจะไม่รับงานหรือยกเลิกงานที่รับมาแล้ว ต้องแจ้งผู้ว่าจ้าง ผู้ร่วมงาน เจ้าของนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่ตนทำงานให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ในการไม่รับงาน หรือยกเลิกงานนั้น ต้องไม่กระทำผิดมาตรฐานที่กำหนด และไม่ทำให้งานเสียหาย แต่ไม่พัน ความรับผิดชอบทางกฎหมาย และได้รับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในส่วนของงานที่ได้กระทำไป แล้ว

๓.๙ สถาปนิกต้องไม่ออกแบบหรือช่วยผู้ว่าจ้างออกแบบ โดยหลีกเลี่ยงกฎหมายหรือ ทำลายสิ่งแวดล้อม เบียดบังผลประโยชน์สาธารณะ หรืองานที่ขัดต่อจริยธรรมและศีลธรรมอันดี หรือเป็นอันตรายต่อสุขอนามัยของชุมชนและสาธารณะ

๓.๑๐ การบอกเลิกสัญญา ในกรณีที่สถาปนิกผิดนัดไม่ส่งมอบแบบและเอกสารอื่นๆ ตามสัญญา ภายในเวลาอันสมควร หรือฝ่าฝืนข้อกำหนดหรือข้อตกลงในสัญญา ผู้ว่าจ้างมี สิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยแจ้งเป็นหนังสือล่วงหน้า ๓ วัน ให้สถาปนิกทราบถึงข้อเท็จจริง และ เวลาที่สัญญาจะสิ้นสุด ในกรณีเช่นนั้นสถาปนิกมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรม สำหรับ ผลงานที่ได้ทำเรียบร้อยแล้ว

๓.๑๑ การล้มเลิกงาน ภายหลังจากที่ทำสัญญากับสถาปนิกแล้ว ผู้ว่าจ้างอาจล้มเลิกงาน ก่อสร้างไม่ว่าทั้งหมดหรือโดยไม่มีกำหนดเวลา หรือเฉพาะงานบางส่วนที่เกี่ยวข้องพอสมควร กับงานของสถาปนิก รวมทั้งงานทำแบบ หรือเอกสารอื่นๆ ที่สถาปนิกจัดทำและส่งมอบให้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ว่าจ้างต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สถาปนิกทราบถึงงานบางส่วนหรือทั้งหมดที่จะ ล้มเลิกลง แล้วแต่กรณี ในกรณีล้มเลิกงานของผู้ว่าจ้างเช่นนี้ นอกจากค่าวิชาชีพที่ต้องจ่ายไป แล้วก่อนการล้มเลิกงาน สถาปนิกมีสิทธิได้ค่าวิชาชีพที่ยุติธรรมและเหมาะสมสำหรับงานที่ยัง ไม่ได้จ่ายค่าวิชาชีพ ซึ่งทำล่วงหน้าไปก่อนเรียบร้อยแล้ว ก่อนการล้มเลิกดังกล่าว

๓.๑๒. กรรมสิทธิในเอกสารต่างๆ บรรดาแบบกำหนด แบบก่อสร้างและข้อมูลอื่นๆ ในฐานะเป็นเครื่องมือของการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการวิชาชีพเป็นทรัพย์สินทางปัญญาและ เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาปนิก ไม่ว่าจะงานตามเอกสารนั้นๆ จะได้นำไปใช้งานในการสร้างขึ้นหรือไม่

ภาคผนวก

๑. การให้ข้อมูลโดยผู้ว่าจ้าง

เพื่อเป็นข้อมูลในการทำงานของสถาปนิกในการออกแบบสถาปัตยกรรมและรายละเอียดในโครงการ ที่ผู้ว่าจ้างมอบหมายให้ ผู้ว่าจ้างจะต้องจัดให้มีการสำรวจบริเวณที่จะทำการก่อสร้างอย่างถูกต้องและครบถ้วนโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับและแนวของถนน ทางเท้า สถานที่ข้างเคียง สิทธิเขตห้าม ภาระจำยอม ขอบเขตที่ดิน ระดับของบริเวณที่จะก่อสร้างและข้อมูลครบถ้วนเกี่ยวกับท่อระบายน้ำ น้ำประปา ไฟฟ้า การเจาะทดสอบที่ดินโดยทางเคมีหรือเครื่องจักรกลตามหลักวิชาการหรือวิธีอื่นตามที่ต้องการ ตลอดจนการทดสอบที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบ ทั้งนี้ผู้ว่าจ้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

๒. เอกสารบางอย่างที่ผู้ว่าจ้างหรือสถาปนิกต้องจัดให้มีหรือประกอบการให้บริการวิชาชีพ

เอกสารต่างๆที่จะต้องจัดทำให้โดยธรรมดา ย่อมแตกต่างกันเรื่องจำนวนและชนิดตามประเภทของโครงการที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังการประชุมปรึกษากับผู้ว่าจ้างแล้ว สถาปนิกควรจัดเตรียมการศึกษาโครงการการเป็นแบบ หรือเป็นหนังสือเพื่อวินิจฉัยขั้นต้นถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของโครงการ แนวทางที่จะเป็นไปได้ของโครงการ ที่ตั้งที่ถูกต้อง แนวความคิดโดยทั่วไป และความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้สำหรับความประสงค์เหล่านั้น

ผู้ว่าจ้างควรต้องร่วมมือในทุกวิถีทาง และจัดหาข้อมูลทั้งปวง รวมทั้งมาตรฐานที่ประสงค์จะใช้ในโครงการ โดยระบุความประสงค์ให้ชัดเจน และลักษณะที่ผู้ว่าจ้างคาดหวังให้โครงการนั้นก่อนผล

ถ้าโครงการนั้นเป็นโครงการที่เผื่อไว้ต่อเติมหรือขยายในอนาคต ผู้ว่าจ้างควรแจ้งให้สถาปนิกทราบถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว และลักษณะที่พึงประสงค์ของโครงการเมื่อขยายเต็มที่ การศึกษาระยะยาวถึงการพัฒนาเต็มที่ในอนาคตนั้นเป็นสิ่งที่พึงจะทำเป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ผู้ว่าจ้างจะต้องจัดหาให้ เช่น การสำรวจที่ตั้ง และการทดสอบเป็นต้น นั้นได้บัญญัติไว้ในหมวดอื่นของระเบียบนี้แล้ว

๒.๑ การออกแบบขั้นต้น นับแต่เริ่มประชุมปรึกษากับผู้ว่าจ้าง สถาปนิกควรเริ่มดำเนินการออกแบบขั้นต้นของโครงการ แบบขั้นต้นดังกล่าวนี้ได้แก่ การออกแบบโดยใช้มาตราส่วนขนาดเล็ก แสดงถึงจุดที่ตั้งของโครงการในบริเวณที่กำหนดการจัดโดยทั่วไปของส่วนสำคัญๆในขั้นนี้ สถาปนิกควรวินิจฉัยข้อจำกัดของสถานที่ เช่น แนวเขตอาคาร การแบ่งเขต แนวเวนระยะจากถนน เป็นต้น และข้อจำกัดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยสุขลักษณะและอัคคีภัย

การศึกษาเหล่านี้ต้องทำไปพร้อมกับแบบแปลน รูปตั้ง และรูปตัด เพื่อให้เพียงพอที่จะกำหนด และแสดงขนาด และลักษณะของโครงการในจุดสำคัญๆ และรายการเบื้องต้น สถาปนิกควรเตรียมรายการเบื้องต้นโดยสังเขป ซึ่งประกอบด้วยวัสดุ ชนิดของเครื่องอุปกรณ์ในอาคาร ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา สุขภัณฑ์ ฯลฯ ที่แนะนำให้ใช้หรือเครื่องมือพิเศษอื่นตามที่จำเป็นต้องใช้ในโครงการ ในขั้นนี้สถาปนิกควรประมาณค่าก่อสร้างเบื้องต้นตามที่จำเป็นด้วย โดยที่การออกแบบเบื้องต้นเหล่านี้เป็นรากฐานของการทำโครงการ จึงมีความสำคัญอย่างใหญ่หลวง และควรจะได้ศึกษาและทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ ก่อนที่จะก้าวล่วงไปถึง “การทำแบบก่อสร้าง” ในขั้นต่อไป

๒.๒ งานทำแบบก่อสร้างและการกำหนดรายการ งานเหล่านี้เป็นงานต่อจาก “การศึกษาขั้นต้น” และเมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นเครื่องมือในการทำงานของสถาปนิกที่จะใช้เป็นเครื่องกำหนดวิธีการสร้างอาคาร เครื่องมือในการทำงานนี้จัดเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารสัญญาซึ่งจะต้องแสดงให้เห็นลักษณะที่แท้จริงในการสร้างอาคารขึ้น ฉะนั้น

ก) แบบก่อสร้างควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนเป็นมิติ แต่ต้องไม่กลายเป็นกำหนดรายการของวัสดุโดยวิธีระบุอย่างผิวเผิน “ตารางรายการตกแต่งภายใน” ควรต้องทำร่วมไปกับแบบก่อสร้าง เพื่อแสดงให้เห็นชัดเจนถึงที่ใช้วัสดุแต่ละชนิดตามที่ระบุไว้

ข) กำหนดรายการทั่วไปควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนและกะทัดรัด และระบุชนิดและวิธีใช้วัสดุ นอกจากในกรณีพิเศษแล้ว ไม่ควรอ้างอิงอย่างเจาะจงไว้ที่รายการว่าจะใช้วัสดุชนิดใด

ค) สถาปนิกควรจะทำแบบขยายรายละเอียดให้เพียงพอ ทั้งนี้โดยถึงเป็นส่วนหนึ่งของแบบก่อสร้าง แบบดังกล่าวโดยทั่วไปแล้วจะต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆดังต่อไปนี้

ง) ผังบริเวณ ซึ่งทำขึ้นจากแบบสำรวจที่จัดทำโดยผู้ว่าจ้าง และควรแสดงให้เห็นถึง

- (ง-๑) ที่ตั้งของโครงการในผังบริเวณนั้น
- (ง-๒) อาคารทั้งหมดหรือแนวเขต หรือข้อจำกัดอื่นๆ
- (ง-๓) การต่อเชื่อมกับสิ่งสาธารณูปโภคที่มีอยู่แล้ว
- (ง-๔) การกำจัดน้ำโสโครกตามปกติ ถ้าไม่มีท่อระบายน้ำสาธารณะ
- (ง-๕) การระบายน้ำภายนอกอาคารตามปกติ ทั้งบนดินและตัว

อาคาร และการกำจัดน้ำดังกล่าว

- (ง-๖) ถนน ทางเดิน สาธารณูปโภค การจัดภูมิประเทศ และการปรับปรุงบริเวณโดยทั่วไปอื่นๆ ถ้าหากงานนี้รวมอยู่ในสัญญาของสถาปนิก
- (ง-๗) การปรับระดับพื้นดิน หรือปรับพื้นดินใหม่ตามปกติสำหรับ

อาคาร ที่จะสร้าง

- (ง-๘) ฐานรากที่มีอยู่เดิม หรือสิ่งกีดขวางอื่นทั้งหมด
- (ง-๙) ต้นไม้ที่ต้องรักษาไว้ หรือโค่นลง
- (ง-๑๐) ลักษณะทางการภาพอื่น ซึ่งอาจกระทบกระเทือนถึงการ

ดำเนินงานของโครงการ

- จ) “แบบอาคาร” ควรกำหนดมิติโดยละเอียด และต้องมีข้อมูลต่างๆ

ดังต่อไปนี้

(จ-๑) ถ้าโครงสร้างมีลักษณะยุ่งยาก จะต้องเขียนแบบฐานรากให้ชัดเจน ครบถ้วน โดยแสดงต่อม่อฐานราก, เสาค้ำ , การระบายน้ำ , การขุดบ่อ ฯลฯ ที่จะกระทำภายใต้พื้นชั้นต่ำที่สุด ภายในขอบเขตของพื้นที่ก่อสร้าง

(จ-๒) แปลนชั้นอาคารทุกชั้นโดยใช้มาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑: ๑๐๐

(จ-๓) แบบรูปตั้งทุกด้านทั้งหมดในมาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑: ๑๐๐

(จ-๔) รูปตัดผ่านโครงสร้าง และรูปตัดผ่านบันได รูปตัดต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การใช้สอย หรือระดับของอาคารต้องทำในมาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑: ๑๐๐

(จ-๕) แปลนหลังคา แสดงทางระบายน้ำ และความลาดของหลังคา หน้าต่างเหนือหลังคา ปล่อยคว้น ท่อระบายลม

(จ-๖) แบบโครงสร้างแสดงให้เห็นส่วนต่างๆของโครงสร้าง และที่เจาะรวมทั้งข้อมูลต่างๆที่แสดงให้เห็นชัดถึงความต้องการทางโครงสร้าง ที่มีรายละเอียดต้องแสดงเกี่ยวกับ คาน, แสลด , เสาค้ำ , ทับหลัง ฯลฯ

(จ-๗) แปลนพื้นที่ทุกชั้น และรูปตัดขวาง ที่จำเป็นแสดงสัญลักษณ์หรือขนาดให้เห็นท่อสุขภัณฑ์ ท่อน้ำ เครื่องจักรกล และเครื่องใช้ไฟฟ้า เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างงานสถาปัตยกรรม และงานวิศวกรรม ในการก่อสร้างอาคาร แบบเหล่านี้

ควรแสดงให้เห็นการจัดวางท่อน้ำต่าง ๆ และท่อเดินสายไฟและทำแผนผังที่ตั้งของส่วนประกอบต่าง ๆ ดังกล่าว

(จ-๘) แบบรายละเอียดที่จำเป็นทั้งหมด ใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นเครื่องมือพิเศษ หรือส่วนที่เป็นลักษณะพิเศษต่างๆ

(จ-๙) รายละเอียดของลักษณะพิเศษ ทางสถาปัตยกรรม หรือวิศวกรรม เพื่อแสดงให้เห็นชัดถึงความประสงค์ ถ้าภายในอาคารมีลักษณะเกี่ยวกับงานสถาปัตยกรรม หรือลักษณะอื่นๆ ที่ทำเป็นพิเศษ ต้องแสดงไว้ให้เห็นเป็นการเฉพาะ

(จ-๑๐) ตารางแสดงหน้าต่าง ประตู การตกแต่งห้อง ระเบียง บันไดชั้นลง เป็นต้น รวมทั้งรูปตัดรายละเอียดของหน้าต่าง ประตู และส่วนประกอบอื่นที่คล้ายกันของสิ่งก่อสร้าง

(จ-๑๑) งานแบบอื่นๆ ที่จำเป็นที่จะต้องแสดงให้เห็นชัด ถึงงานตกแต่งเป็นพิเศษพร้อมด้วยรายละเอียด ด้วยมาตราส่วนไม่เล็กกว่า ๑: ๒๐

๒.๓ กำหนดรายการ กำหนดรายการต่าง ๆ นั้น ควรเขียนให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะชี้แจงวัสดุ และวิธีการที่จะใช้ในการประกอบเข้าด้วยกัน กำหนดรายการต้องไม่คลุมเครือ หรือใช้ภาษาคลุมเครือ แต่ควรเขียนให้ชัดเจน และใช้วลีทางเทคนิคง่าย ๆ ที่ช่างก่อสร้างใช้กัน

กำหนดรายการควรประกอบด้วย หมวดงานต่าง ๆ เท่าที่ใช้กับโครงสร้างเฉพาะชิ้นนั้นๆ

ก) เงื่อนไขทั่วไป และเงื่อนไขพิเศษเมื่อต้องการ
ข) รายละเอียดของแต่ละหมวดงาน เพื่ออธิบายถึงวัสดุที่ปวง และวิธีที่ถูกต้องในการประกอบเข้าด้วยกัน รายละเอียดเหล่านี้ควรจะต้องรวมรายการต่างๆ ทั้งหมดที่จะต้องจัดไว้ในสัญญาก่อสร้าง เช่นรายการต่อไปนี้

การขุดเจาะและเตรียมสถานที่

ฐานรากพิเศษ (ถ้ามี)

งานคอนกรีต และงานปูน

งานป้องกันน้ำ และการป้องกันความชื้น

งานโครงเหล็ก และเหล็กอื่นๆ

งานหลังคา และโลหะแผ่น

งานไม้ประณีต และงานไม้โครงสร้าง

งานยาแนว และทำแนวกันรั่ว

งานฉาบปูนประณีต
งานหิน งานบุและปูกระเบื้อง
งานแต่ฝ้าผนังเป็นพิเศษ
งานแต่งพื้น
งานกระจก
งานอุปกรณ์ประตู หน้าต่าง
งานสี และงานตกแต่ง
งานสุขภัณฑ์
งานปรับและระบายอากาศ
งานไฟฟ้า
และอื่นๆ

๒.๔ รายละเอียด เมื่องานดำเนินก้าวหน้าไป สถาปนิกควรจัดทำรายละเอียดของส่วนต่างๆ ที่ไม่ได้จัดทำไว้ก่อนในแบบก่อสร้าง แบบรายละเอียดเหล่านั้น จะต้องเขียนด้วยมาตราส่วนที่ใหญ่พอ เพื่อแสดงลักษณะพิเศษต่างๆ ให้ครบ ปริมาณการทำรายละเอียดขั้นนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของอาคาร

๒.๕ ฝ่ายผู้ผลิตวัสดุ เป็นผู้จัดทำแบบปฏิบัติงาน เพื่อแสดงให้เห็นวิธีที่ส่วนต่างๆ จะประกอบเข้าด้วยกัน เป็นหน้าที่ของสถาปนิกที่จะต้องตรวจสอบแบบปฏิบัติงานทุกชิ้นโดยละเอียด เพื่อให้แน่ใจว่างานดังกล่าวสอดคล้องตามความต้องการโดยทั่วไปของอาคาร แต่ไม่ใช่หน้าที่สถาปนิกที่จะต้องตรวจสอบความต้องการในด้านปริมาณ

๒.๖ เอกสารการประกวดราคา โดยทั่วไป เอกสารประกวดราคาควรประกอบด้วย คำแนะนำวิธีการแก่ผู้เข้าประกวดราคา , เงื่อนไขทั่วไป (และเงื่อนไขพิเศษ) ของสัญญา, กำหนดรายการและแบบก่อสร้าง และสถาปนิกควรจัดเตรียมแบบใบประกวดราคา ซึ่งควรบรรจุเงื่อนไข บังคับให้สอดคล้องกับการประกวดราคา กล่าวคือ

ก) ใบคำแนะนำวิธีการแก่ผู้เข้าประกวดราคา ควรแจ้งเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการประกวดราคา วิธีรับใบประกวดราคา ใครเป็นผู้รับ และกำหนดส่งเมื่อไร สถานที่และระเบียบการส่งมอบ และการประกวดราคานั้น เปิดทั่วไปหรือเปิดเฉพาะบางรายการเท่านั้น

ข) แบบใบประกวดราคา ต้องบรรจุสิ่งที่อ้างอิงในเอกสารประกวดราคาทั้งหมด ในกรณีที่ต้องมีการกำหนดค่าเสียหายที่จะต้องรับผิดชอบ หรือต้องจัดหาหลักประกันในการทำงานหรือค่าวัสดุ หรือเช็คธนาคารรับรองก็ควรระบุไว้ด้วย

สถาปนิกควรช่วยเหลือผู้ว่าจ้างในการเปิดซองประกวดราคา และในการตัดสินใจเลือกผู้ประกวดราคา ให้เข้าทำสัญญา

๒.๗ เอกสารสัญญา สถาปนิกควรเตรียมและทำแบบสัญญาระบุจำนวนเงินแห่งสัญญาข้อกำหนดที่ตกลงกัน การชำระเงิน รายชื่อเอกสารที่รวมเป็นเอกสารสัญญา ช่วยตรวจสอบเช็คที่ธนาคารรับรอง และใบคำประกันในขณะที่นำมายื่นให้ และช่วยจัดทำเกี่ยวกับการทำสัญญาระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้รับเหมาให้สมบูรณ์

๓. การตรวจงาน

สถาปนิกจะต้องพยายามพิทักษ์ผู้ว่าจ้างให้พ้นจากผลงานที่บกพร่อง หรือ หย่อนคุณภาพของผู้รับเหมา แต่ต้องไม่รับรองผลในทางปฏิบัติของสัญญา ระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับเหมา

สถาปนิกจะต้องตรวจงานก่อสร้าง การทำงานอันเนื่องจากการควบคุมนั้น ต้องอยู่ในขอบจำกัดแห่ง (๑) เท่าที่สถาปนิกต้องทำให้ได้ด้วยตนเองที่จำเป็นในการรายงาน และแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าของงาน และความพยายามที่จะพิทักษ์ผู้ว่าจ้างให้พ้นจากผลงานที่บกพร่องและหย่อนคุณภาพของผู้รับเหมา (โดยจะต้องไม่มีการรับรองฝีมืองานของผู้รับเหมาแต่อย่างใด)และ (๒) แนะนำให้อนุมัติให้ใช้วัสดุและอุปกรณ์, ตรวจสอบและรายงานข้อเสนอของผู้รับเหมาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในสัญญา และลงนามอนุมัติการจ่ายเงิน สถาปนิกต้องเป็นผู้จัดหา และเป็นผู้จ่ายเงินสำหรับงานเสริมย่นทั้งหมด และผู้ช่วยในทางวิชาการที่จำเป็นต่อสถาปนิกเฉพาะในที่ทำงานของตน ในการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งการทำงานของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสถาปนิก เพื่อทำงานแทนสถาปนิกทั้งในสำนักงานและที่ก่อสร้าง

ในการจัดหาผู้ควบคุม ณ ที่ก่อสร้างภายใต้การสั่งงานของสถาปนิกนั้น สถาปนิกและผู้ว่าจ้างจะต้องร่วมกันตัดสินใจจำนวนและคุณสมบัติเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ดังกล่าวฝ่ายผู้ว่าจ้างจะต้องเป็นผู้จ้างและจ่ายเงิน

มาตราส่วนที่ใช้ในงานออกแบบทางสถาปัตยกรรม ให้ใช้มาตราเมตริก